

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : E-69602026-610-00126632082 / 127167226
Konu : Soru Önergesi (7/46569)

06.10.2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

7/46569
GK 2

İlgi : 22.07.2026 tarihli ve 43452547-120.07.04-E.1897315 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, Tekirdağ Milletvekili Sayın Cem AVŞAR tarafından verilen 7/46569 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Ömer BOLAT
Bakan

Ek : Soru Önergesi Cevabı (3 sayfa)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 2BF318A7-512D-4F1B-A4EC-6AEE59CCD249

<https://www.turkiye.gov.tr/ticaret-bakanligi-ebys>

Adres: Dumlupınar Bulvarı 9. Km. Çankaya / ANKARA

Telefon No: (312)449 1437 Faks No: (312)449 1341

e-Posta: stratejisoruonergeleri@ticaret.gov.tr

İnternet Adresi: www.ticaret.gov.tr

KEP Adresi: stratejigelistirmebakanligi@gtb.hs01.kep.tr

Ayrıntılı bilgi için:

SELİN GÖNCÜ

Şef

Telefon No: (312)449 1437

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Tekirdağ Milletvekili Sayın Cem AVŞAR'a Ait 7/46569 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir:

1-12) Türkiye, Gümrük Birliği (GB) kapsamındaki yükümlülükleri doğrultusunda Avrupa Birliği (AB) teknik mevzuatına uyum, ticarete teknik engellerin azaltılması, gümrük işlemlerinin dijitalleştirilmesi ve ekonomik entegrasyonun güçlendirilmesine yönelik çalışmalarını sürdürmektedir.

2025 yılı Temmuz ayında gerçekleştirilen Yüksek Düzeyli Ticaret Diyalogu kapsamında, Bakanlığımızca yürütülen ve söz konusu görüşmede gündeme getirilen İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin 2020/9 sayılı Tebliğ ekinde yer alan ve başvuru aşamasında sunulması gereken İhracatçı Kayıt Formu'nun geçerlilik süresi, İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No:2020/9)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ ile 1 yıldan 3 yıla uzatılmış olup, karşılıklı olarak diyalog ve iş birliği faaliyetlerimiz devam etmektedir.

Bununla birlikte, Yüksek Düzeyli Ticaret Diyalogu kapsamında, Dış Ticarete Risk Esaslı Kontrol Sistemi (TAREKS) uygulamalarına ilişkin AB tarafının gündeme getirdiği hususlar doğrultusunda denetim süreçleri sadeleştirilmiş, rehberler güncellenmiş ve paydaşlarla iletişim güçlendirilmiştir. Avrupa Komisyonuna iletilen bu iyileştirmelerle TAREKS gündemindeki hususların önemli bir bölümü çözüme kavuşturulmuş olup, Türkiye karşılıklı ekonomik faydanın artırılması amacıyla AB ile ticaretin kolaylaştırılmasına yönelik çalışmalarına devam etmektedir.

Öte yandan, 16.07.2026 tarihinde gerçekleştirilen 56. Gümrük İşbirliği Komitesi (GİK) toplantısında, GB prensipleri uyarınca A.TR Dolaşım Belgelerinin AB gümrüklerinde kabulü sağlanmıştır. Türkiye ile Avrupa Komisyonu ve OLAF arasında iş birliği etkin şekilde yürütülmektedir. Bununla birlikte, yürürlükte olan AB Gümrük Kodu hükümlerinin ulusal mevzuatımıza yansıtıldığı Gümrük Kanunu taslağı halihazırda mevcut olup, AB müktesebatı açısından en kapsayıcı reform girişimi sayılan ve halihazırda AB tarafından çalışmaları devam ettirilen Gümrük Reform Paketi takip edilmektedir.

Diğer taraftan, gümrükte el konulan taklit ve korsan ürünlere ilişkin olarak, Bakanlığımıza hak sahiplerinden gelen başvuruların sayısı 2014 yılında 1.385 iken, 2025 yılında bir önceki yıla göre %3,56 artarak 3.139'a ulaşmıştır. Bakanlığımızca, fikri mülkiyet hakkı ihlali şüphesi taşıyan sevkiyatların durdurulmasına yönelik işlemlerde yeknesaklığın sağlanması ve gümrük personelinin konuya ilişkin farkındalığının artırılması amacıyla düzenli olarak hizmet içi eğitimler düzenlenmektedir. Bu eğitimler, gümrük memurlarının teknik yetkinliklerini artırırken hak sahipleriyle olan iş birliğini de güçlendirmektedir. Söz konusu verimli hizmet içi eğitim programlarının doğrudan bir sonucu olarak, gümrükte durdurma sayısında sürekli bir artış eğilimi gözlemlenmiştir. 2024 yılında, fikri mülkiyet haklarını ihlal ettiğinden şüphelenilen eşyaya yönelik durdurma sayısı 3.160'a ulaşarak bir önceki yıla göre %61,38 oranında kayda değer bir artış göstermiştir. Ayrıca, el konulan eşya sayısı yaklaşık 21.250.206 adede ulaşarak bir önceki yıla göre %131'lik bir artış kaydetmiştir. Bu istatistikler, Türk Gümrüklerinin artan operasyonel kapasitesinin ve sahada uygulanan risk analizi temelli durdurma stratejilerinin olumlu etkilerini göstermektedir.

Bununla birlikte, doğrudan ihracatçıların, yerli firmaların, gümrük müşavirlerinin konuya ilişkin farkındalığının artırılarak bilgi eksikliği sebebi ile oluşabilecek ihlallerin önlenmesi; ihracat pazarlarında Türk markalarının fikri mülkiyetlerinin ihlal edilmesinin önüne geçilmesi ve gerek Türk gümrüklerinde gerekse uluslararası alanda gümrüklerde fikri

mülkiyetin korunmasına ilişkin bilginin artırılması amacıyla seminerler gerçekleştirilmektedir. 2025 yılında Türkiye İhracatçılar Meclisi ile Orta Anadolu İhracatçılar Birliği ile iş birliği içerisinde 2 farklı seminer, 2026 yılında ise Uludağ İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği, İstanbul Ticaret Odası ile Mücevher İhracatçılar Birliği ile 3 farklı seminer gerçekleştirilmiştir.

6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 9'uncu maddesinin birinci fıkrası uyarınca, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmadıkça aracı hizmet sağlayıcı, hizmet sağlayıcı tarafından sunulan içerik ile içeriğe konu mal veya hizmete ilişkin hukuka aykırılıklardan sorumlu değildir. Anılan hüküm, Anayasa Mahkemesi tarafından tüketici sözleşmeleri yönünden iptal edilmiş olup, iptal kararının 02.03.2027 tarihinde yürürlüğe girmesi öngörülmüştür. Diğer taraftan, aynı maddenin üçüncü fıkrasında fikri ve sınai mülkiyet hakkı ihlallerinin elektronik ticarete etkin biçimde önlenmesine yönelik uyar-kaldır mekanizması düzenlenmiştir. Bu kapsamda, hak sahibinin bilgi ve belgelere dayalı başvurusu üzerine elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı (ETAHS), şikâyet konu ürünü en geç 48 saat içinde yayından kaldırarak taraflara bildirmekle yükümlüdür. Ürünü yayından kaldırılan elektronik ticaret hizmet sağlayıcı (ETHS), ürünün orijinal olduğunu gösteren bilgi ve belgelerle itiraz edebilmekte; itirazın haklı olduğunun açıkça anlaşılması hâlinde ürün en geç 24 saat içinde yeniden yayımlanmaktadır. Ayrıca, söz konusu mekanizma ilgililerin genel hükümler uyarınca adli ve idari mercilere başvuru haklarını ortadan kaldırmamaktadır.

Öte yandan, ülkemiz Kalkınma İçin Yatırımın Kolaylaştırılması (IFD) Anlaşması sürecinde ortaya çıkan metnin ülkemizin menfaatlerine uygun olmadığı gerekçesi ile müzakerelerden ayrılmış ve DTÖ müktesebatına eklenmesine de karşı çıkmıştır. Bilahare 26-29 Mart 2026 tarihlerinde düzenlenen DTÖ 14. Bakanlar Konferansı sırasında ise Afrika ülkeleri başta olmak üzere en az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin kalkınma hedefleri açısından IFD'yi kritik bir araç olarak görmesi dikkate alınmış ve çekince ve rezervlerimiz saklı kalmak kaydıyla Anlaşmaya yönelik ülkemiz vetosu kaldırılmıştır. Ülkemiz, Elektronik Ticaret Ortak Girişimi müzakerelerinde de yine ülkemizin talep ve hassasiyetlerine uygun olmayan maddeler nedeniyle destekleyici bir tutum takınılması mümkün olmamıştır.

Ayrıca, ülkemiz Avrupa Birliği (AB)'nin 34 ülke ile birlikte oluşturduğu DTÖ Temyiz Organına alternatif temyiz mekanizmasına ise tam olarak DTÖ kuralları ile uyuşmayan ve kapsayıcı olmadığı için bu sürece katılımı ulusal menfaatleri açısından uygun görmemektedir ve DTÖ Temyiz Organına işlevlik kazandırılması önceliğimiz korunmaktadır.

Avrupa Komisyonu tarafından atıfta bulunulan Tek Temas Noktası (Single Point of Contact) uygulamasına benzer bir mekanizmanın oluşturulması, ilgili kurumlarla koordinasyon içerisinde üyelik müzakereleri ve Hizmetler Direktifine uyum çalışmaları çerçevesinde değerlendirilmektedir.

Diğer taraftan, uluslararası alanda dijital piyasalara ilişkin düzenleyici gelişmeler ve uygulamalar Rekabet Kurumu tarafından yakından takip edilmektedir. Bu kapsamda, dijital pazarların kendine özgü yapısından kaynaklanan rekabet sorunlarının daha etkin şekilde giderilmesi ve dijital pazarlarda adil ve rekabetçi bir piyasa yapısının tesis edilmesi amacıyla 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'da (4054 sayılı Kanun) değişiklik öngören bir Kanun Teklifi (Teklif) hazırlanmıştır. Teklif, dijital platformların sahip oldukları yapısal avantajların rekabeti kısıtlayıcı sonuçlar doğurmasını engellemeyi amaçlamakta; belirli eşikleri karşılayan platformlara yönelik yükümlülükler öngörmektedir. Böylelikle, dijital pazarlarda rekabetin korunması yalnızca 4054 sayılı Kanun'un ex post müdahale araçlarına bırakılmamakta; piyasa gücünün rekabeti bozucu etkilerini ortaya çıkmadan önce sınırlandırmayı amaçlayan tamamlayıcı bir düzenleme modeli amaçlanmaktadır. TBMM uhdesinde bulunan Teklif'e yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Öte yandan, piyasa gözetimi ve denetimi (PGD) faaliyetlerinin etkinliğinin artırılması ve elektronik ortamda satışa sunulan ürünlerin güvenliğinin sağlanması amacıyla, 30.10.2024 tarihli ve 32707 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Uzaktan İletişim Araçları Yoluyla Piyasaya

Arz Edilen Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimi Yönetmeliği yürürlükte dir. Yönetmelik kapsamında, uzaktan iletişim araçlarıyla piyasaya arz edilen ürünlere ilişkin iktisadi işletmecilerin ve hizmet sağlayıcıların yükümlülükleri ile satış ilanlarında tüketiciye sunulması gereken bilgiler düzenlenmektedir. Ayrıca, e-ticarete riskli ürünlerin tespiti ve denetiminin güçlendirilmesi amacıyla Bakanlığımızca IPA-III kapsamında yürütölen “E-Ticarete Ürün Güvenliğı Projesi” ile yetkili kuruluşların ürünleri çevrim içi ortamda izleyip analiz edebilmelerine ve PGD faaliyetlerini daha etkin yürötmelerine imkân sağlayacak bir yazılım sistemi tasarlanmış olup, sistemin geliştirme çalışmaları devam etmektedir. Bahse konu sistem sayesinde yetkili kuruluşlar, sorumluluk alanlarına giren ürün gruplarını izleyebilecek, analiz edebilecek ve PGD faaliyetlerini çevrim içi ortamda daha etkin ve verimli bir şekilde yürötebilecektir. Söz konusu projeye ilişkin detaylı bilgiye <https://eticareteurunguvenligi.org/e-ticarete-urun-guvenligi-nedir/> adresinden ulaşılabilir.

Gömrük Birliğı kapsamında ürün güvenliğı mevzuatımız büyük ölçöde AB teknik mevzuatıyla uyumlu olup, kapsamında ithal edilmek istenen ve A.TR Dolaşım Belgesini haiz ürünlere ilgili Tebliğler uyarınca muafiyet sağlanmaktadır. Bununla birlikte, ölkemiz piyasasına arz edilmesi amaçlanan ürünlerin ithalattan önce ilgili teknik mevzuat hükömlerine uygun olarak öretilmiş olması ve mevzuatın öngördüğü uygunluk değıerlendirme işlemlerinin tamamlanarak gerekli uygunluk beyanı, test raporu, sertifika ve benzeri bilgi ve belgelere sahip bulunması esastır. Ürün güvenliğı denetimleri kapsamında, söz konusu uygunluğun döğrulanması amacıyla, ortak gömrük politikası ile ilgili teknik mevzuat hükömleri çerçevesinde bu bilgi ve belgelerin ibrazı talep edilebilmektedir.

İlave Gömrük Vergisi (İGV), yerli öretilimi ithalat baskısına karşı desteklemek suretiyle cari açığın azaltılmasına, yeni yatırım ve istihdama katkı sağlamak amacıyla uygulanmaktadır. Söz konusu vergi yalnızca AB ve STA ortağı ölkeler dışından yapılan ithalatta uygulanmakta olup, AB menşeli eşya İGV'ye tabi değıildir. Bu itibarla uygulamanın AB ile ticaretimiz üzerinde daraltıcı bir etkisi bulunmamakta, AB ölkemizin en büyük ticaret ortağı olma konumunu sürdürmektedir.

Öte yandan, korunma önlemleri, GATT 1994 m. XIX ve DTÖ Korunma Önlemleri Anlaşması ile bunların iç hukuka aktarıldığı 2004/7305 sayılı Karar ve ilgili Yönetmelik çerçevesinde, soruşturma sonucunda alınmakta olup, halihazırda 11 önlem yürörlökte, 4 soruşturma devam etmektedir. Dampinge karşı önlemler ile sübvansiyona karşı telafi edici vergiler ise GATT 1994 m. VI ve XVI'ya ilişkin DTÖ Anlaşmaları ve İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin mevzuat çerçevesinde uygulanmaktadır. Bu kapsamda ölkemizce AB ve muhtelif Avrupa ölkeleri menşeli ithalatta toplam 10 dampinge karşı önlem uygulanmakta, 7 damping soruşturması yürötölmektedir. Buna mukabil AB tarafından da ölkemiz menşeli ihracata yönelik 9 ticaret politikası önlemi uygulanmakta ve 2 damping soruşturması sürdürölmekte olup ölkemiz ayrıca AB'nin 1 korunma önlemi ile 2 korunma önlemi soruşturmasından etkilenmektedir.